

RJEŠENJA

Andelka Rihtarić

Vesna Samardžić

Sanja Latin

Volim hrvatski 8

radna bilježnica za hrvatski jezik
u osmome razredu osnovne škole

školska knjiga

PONAVLJAMO ŠTO ZNAMO

I.

1.

Branimirov natpis, 888., latinica

Baščanska ploča 1100., glagoljica

Trpimirova darovnica, 852., latinica

Poljički statut, 1440., ćirilica

Misal po zakonu rimskoga dvora, 1483., glagoljica

Red i zakon sestara dominikanki, 1345., latinica

2.

Napisao *Rječnik pet najplemenitijih europskih jezika*, tiskan u Veneciji 1595. – Faust Vrančić

Napisao *Kratku osnovu horvatsko-slavenskoga pravopisanja*, tiskanu u Budimu 1830. – Ljudevit Gaj

Bavio se tehničkim izumima, izumio padobran. – Faust Vrančić

Rođen na otoku Pagu. – Bartol Kašić

Napisao prvu hrvatsku slovnice *Temelji ilirskoga jezika* u dvije knjige, tiskanu u Rimu 1604. – Bartol Kašić

Rodom iz Krapine, studirao u Beču, Grazu i Pešti. – Ljudevit Gaj

3.

Hrvatski se jezik nesmetano razvijao tijekom povijesti. N (Hrvatski se jezik nije nesmetano razvijao tijekom povijesti.)

Između dvaju svjetskih ratova... T

Novosadski su dogovor potpisali hrvatski i srpski jezikoslovci. T

Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika... N (Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika objavljena je 17. ožujka 1967.)

4.

Međunarodnome čipkarskom festivalu

Ministarstva turizma i sporta

Republike Hrvatske

Hrvatske turističke zajednice

Varaždinske županije

Turističko društvo Železnik

Čipkarska škola **Železnik**

Udruga „**Pekljica**“

Udruga „**Sikirevački motivi**“, **Sikirevci**

Čipkarsko društvo „**Danica Bresler**“

Dječju vrtić Lepoglava

5.

Brojevi redom: 2., 4., 1., 3.

6.

a) Hodali smo ulicom, kad je Vid odjednom rekao: „To je veoma komplicirana knjiga.“

b) Hodali smo ulicom, kad je Vid odjednom rekao da je to veoma komplicirana knjiga.

c) „Ali tebi“, reko mu smiješeći se, „nije bila nerazumljiva!“

7.

HRT-a

RH

g.

dr.

i dr.

8.

a)

predikat: je ušla

PO načina: naizgled pribrano

subjekt: Morstan

PO mjesta: u sobu

atribut: mlada

apozicija: gospođica

b)

predikati: ponudio je, zahvali, izvadi, položi

IO: stolac, svežanj, ih

NO: dami, glavom, mu

c)

imenični atribut: života

pridjevni atributi: njezina, jednostavna, skromna, drukčiji, skromnim, materijalnim

d)

apozicijski skup: Slavni istražitelj (imenica: Holmes)

atributni skup: zabrinutoj mladoj (imenica: djevojci)

e)

Stigla je poštom kutija, a na njoj nalivperom napisana dječakova adresa.

9.

Djevojka uze zrcalo jutros.

Raščešlja pred njim dugu, tamnu i valovitu kosu.

10.

a) primjerice:

Lijepa djevojka Ana zagleda se u knjigu zbog znatiželje.

b) primjerice:

Veseli dječaci voljeli su glasno pjevati o sreći svaki dan na balkonu.

c) primjerice:

Marljivi mladić Domagoj svakodnevno potajno pomaže prijateljici zbog zaljubljenosti.

11.

oblaci – sibilizacija

mašu – jotacija

stričev – palatalizacija

djevojaka – nepostojani a

12.

slici – slika – sibilizacija

podigne – podići – palatalizacija

cvijeće – cvijet – jotacija

13.

pismo – dugouzlazni

dom – kratkosilazni

jezik – kratkouzlazni

kraj – dugosilazni

14.

Činila mi se / nekako / neobična / i krhka.

Stajala je / pred ulazom / nasmijana / u šarenoj / ljetnoj / haljini.

prednaglasnice: i, pred, u

zanaglasnice: mi, se, je

PRIPREMI PREZENTACIJU

1.

Brojevi redom: 4., 1., 2., 3.

2.

osobni odgovor

3.

osobni odgovor

4.

osobni odgovor

5.

osobni odgovor

Zapis za pravopis

osobni odgovor

RASPRAVLJAJMO

1.

spontana rasprava: - u svakodnevnome životu tema se nametne spontano

planirana rasprava: - planirana, pripremanje za raspravu, ima voditelja

sličnosti: tema, argumenti, uvažavanje sugovornika

2.

Marko, u pravu si, svoje mišljenje i stavove trebaš argumentirati.

Ana, tvoj govor ne bi trebao biti predug.

Antonio, ne smiješ nametati svoje mišljenje sugovornicima.

Tina, u pravu si, važno je uvažavati sugovornike i njihova mišljenja.

3.

osobni odgovor

4.

osobni odgovor

Zapis za pravopis

osobni odgovor

OSVRT

1.

subjektivno

prosudbe

2.

Osvrtom se predstavlja neko umjetničko djelo ili događaj. T

Autor osvrta iznosi svoje mišljenje o djelu. T

Osvrtu nisu svojstveni slikovit izraz i preneseno značenje. N

(Osvrtu su svojstveni slikovit izraz i preneseno značenje.)

U osvrtu autor komentira i detaljno opisuje sadržaj. N

(Autor osvrta ne iznosi sve pojedinosti onoga što predstavlja.)

3.

Uvod: 3.

Središnji dio: 1. i 4.

Zaključak: 2.

4.

osobni odgovor

5.

osobni odgovor

Zapis za pravopis

osobni odgovor

PROBČEMSKI ČLANAK

1.

1. razradi

2. najavljuje

3. mišljenje

4. problemski

5. argument

6. teksta

Rješenje: rješenje problema

2.

osobni odgovor

3.

osobni odgovor

Zapis za pravopis

osobni odgovor

ŽIVOTOPIS

1.

Luka, sve informacije koje navodiš trebaju biti istinite.

Marta, uz životopis dobro je priložiti potvrde kojima dokazuješ navedene pojedinosti.

Klara, ako u životopisu navodiš osobu za preporuku, prije toga zatraži njezino dopuštenje.

Branimire, životopis treba biti jednostavan, sažet i pregledan.

2.

Osobni podatci: 3.

Radno iskustvo: 1.

Obrazovanje: 4.

Osobne vještine i kompetencije: 2.

3.

osobni odgovor

4.

osobni odgovor

5.

osobni odgovor

Zapis za pravopis
osobni odgovor

VELIKO POČETNO SLOVO

I.

1.

Za blagdan Velike Gospe vjernici posjećuju marijanska svetišta.

Na Dan svetoga Vida hodočasnici se penju na Vidovu goru.

Islamski blagdan kojim se obilježava kraj ramazana naziva se Ramazanski bajram.

U Republici Hrvatskoj Dan državnosti obilježava se 30. svibnja.

II.

1.

primjerice:

Prve subote u mjesecu listopadu obilježava se Dan ružičaste vrpce.

Od 11. do 17. ožujka održavaju se Dani hrvatskoga jezika.

Treće subote u mjesecu studenome održat će se Noć kazališta.

2.

Svjetski dan turizma

Trgu svetoga Kristofora

Dana grada Raba

3.

a) Zašto je pokrenut Festival?

b) Tko organizira Maraton koji se održava svake godine u sklopu Ljeta?

4.

Točan odgovor: a)

b) Jesen u Lici

- c) Dubrovačka Alka, Sinjske Alke
- d) Utrka konobara Dalmatinske zagore

III.

1.

osobni odgovor

2.

30. svibnja Dan državnosti

1. svibnja Međunarodni praznik rada

5. kolovoza Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja

18. studenoga Dan sjećanja na žrtve Domovinskoga rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje

3.

osobni odgovor

Za jezikoslovce

a) Davne 2007. godine održan je 1. simpozij učitelja i nastavnika hrvatskoga jezika.

b) U kolovozu 2015. organizirana je 1. Škola govorništva za učitelje i nastavnike.

Zapis za pravopis

osobni odgovor

PRAVOPISNI ZNAKOVI

I.

1.

Zaokružiti: — . ?!

— , ’ . !
— !?

2.

Izostavnik bilježimo na mjestu izostavljenoga slova. **T**

U tiskanome tekstu između upitnika s uskličnikom i rečenice na koju se odnosi dolazi bjelina.

N (U tiskanome tekstu između upitnika s uskličnikom i rečenice na koju se odnosi ne dolazi bjelina.)

Uskličnikom s upitnikom izražava se istodobno pitanje i čuđenje ili neki drugi osjećaj. **N**

(Uskličnik s upitnikom bilježimo kad istodobno želimo izraziti čuđenje, ushit, oduševljenje ili koji drugi osjećaj i pitanje.)

II.

1.

Točni odgovori: a), b)

li, ali

2.

„Ajme, tko zna kako će se baš Marko snaći u stranome svijetu?!“

„Ženo, vrijeme je ponosa, a ne jadikovki!“

Ajde, odmah digni glavu!“

3.

obilježavat’

dodjeljivat’

4.

Marko Marulić:

– rođen je 15. kolovoza 1450. u Splitu

– pisao je u stihu i prozi moralno-teološke i kulturno-povijesne rasprave, dijaloge, priče, epove...

– Juditu je napisao 1501., ali prvi put je tiskana 1521. godine

– prvi spomenik njemu u čast izradio je umjetnik Ivan Meštrović

– njegov portret krasi novčanicu od 500 kn; mnoge škole, knjižnice i nagrade nose njegovo ime.

III.

1.

osobni odgovor

Zapis za pravopis
osobni odgovor

ODNOSNE ZAMJENICE

I.

1.

tko

što

koji

kakav

2.

koje N

kakve A

kojima L

koja N

II.

1.

... koji je na početku pomicao kamenčiće.

... koje su zavojite.

... tko neće, naći će izgovor.

... koji mogu raditi bolje.

... što napornije radim.

2.

Bilježi korisne ideje koje ti padnu na pamet.

Čitaj knjige iz kojih možeš naučiti postupak planiranja.

Slušaj ljude čije te riječi potiču na uspjeh.

3.

a)

osobne: vam, vam, vas, ga, ga

posvojne: vašega

povratna: sebi

povratno-posvojna: svoje, svoje

pokazne: onoga, toliko

odnosne: što, kojega, što

b)

upitne

c)

Kakav N

Planinarenjem se štedi vrijeme.

Čemu D

Planinarenje omogućuje stvaranje najbržega puta do željenoga cilja.

Kolike N

Redovitim planinarenjem radimo velike uštede vremena.

Kojim I

Mogu se susresti s drugim poslom ili me neka misao može omesti na putu ostvarenja svojega plana.

III.

1.

osobni odgovor.

Zapis za pravopis

Uopćen, određen, odlučan, uspješan

NEODREĐENE ZAMJENICE

I.

1.

svatko – tko

nečiji – čiji

ponešto – što

nikakvo – kakvo

2.

Brojevi redom: 2., 1., 3.

II.

1.

Nekoga, nekome, nekime

2.

nekim

svemu

ničemu

nečemu

3.

Nitko nije odbacio moje zamisli.

Nije mi trebala **nikakva** pomoć.

Nisu otkrili **ništa** neobično.

4.

Sav, sve, sve, sve

5.

Ni s kim još nisam razgovarao o budućnosti.

Ni za što to ne bih propustio.

Ni u kojem trenutku neću odustati.

Jeste li i pred kim govorili o mogućnostima?

6.

Točni odgovori: a), d), e)

- b) Svatko želi biti sretan.
- c) Zavrijedili ste sve veselje.
- f) Netko vam se raduje.

8.

Je li tkogod napravio plan rada?

Tko god je napravio plan, može ga pokazati.

Što god zamisliš, pokušaj ostvariti.

Ako ste štogod zamislili, rado ću vas poslušati.

9.

a)

osobne: mi, ga

posvojne: mojemu, moja

pokazne: to, tome

upitne: što, koja

odnosne: što, čemu

neodređene: nekoj, nešto

b)

To bi svakoga dokraja zbunjivalo.

Nešto bi ga dokraja zbunjivalo.

c)

nešto i ništa u nominativu

d)

A što ste vi bili kad ste bili mali?

Nije znao što bi rekao.

III.

1.

osobni odgovor

Za jezikoslovce
zaokružiti a) i b)

Zapis za pravopis
osobni odgovor

GLAGOLSKI PRILOZI

I.

1.

želeći

istražujući

čitajući, slušajući

2.

izazvavši

prihvativši, nazvavši

proširivši

II.

1.

vežući

birajući

izražavajući

2.

proglasivši

potekavši

došavši

3.

Primjerice:

Posjetivši Sinj, vidio sam alkare.

Cijeneći druge, cijeniš sebe.

Prihativši odluku, osjetio sam olakšanje.

Očekujući pohvalu, zaspao sam.

4.

Promijenivši način vezivanja, Englezi su usavršili kravatu.

Omogućili su izražavanje osobnoga ukusa uvodeći različite uzorke i boje.

Skrojivši ju na nov način, Amerikanac Jesse Langsdorf omogućio je lakše vezivanje.

5.

Vezujući kravate na spomenike velikana, obilježavamo Dan kravate.

Prvi je to učinio Marijan Bušić postavši kravatu oko Arene u Puli.

Učinivši to, započeo je tradiciju vezivanja kravata na spomenicima.

Želeći joj odati počast, mnoge se škole uključuju u obilježavanje Dana kravate.

III.

1.

osobni odgovor

2.

osobni odgovor

Zapis za pravopis

osobni odgovor

Jednostavna i složena rečenica

1. a) Uzbuđeno i nestrpljivo ugledam u neobičnu knjigu u drhtavoj ruci.

b) Knjiga je u ruci.

2. Otvorila sam

J

skrivala se, čekala S

bila je neobična, je namijenjena S

uzela sam J

otkrila sam J

3. Jednostavne neproširene rečenice

P

Razumjela sam.

S P

Znanje je moć.

Jednostavne proširene rečenice

P

Biram znanje.

P

Veselim se poruci.

II.

1. Osobni odgovor. Npr:

Radoznala djevojka rado čita romane.

Istaknute riječi bile su zaokružene crvenom bojom.

Razumjet će Ana mene.

Draga Ivana, usudi se znati činjenice.

2. a) tri, dvije

b) proširene

c) Pogled je zapeo. Skrivala se.

d) Vratila sam knjigu na mjesto. Rukom sam krenula prema jednoj pozamašnoj uvezanoj u pjegavu staru kožu.

e) npr. Vesela djevojčica Eva danas brzo otkriva zagonetke.

3. Slova su u gotici gusto zbijena, / stoga ju valja pažljivo čitati.

Trebat ćeš mnogo vremena/ ako želiš naučiti goticu.

Znaš li / da je prva knjiga tiskana na gotici.

4. Shvatila sam da volim istraživati stare knjige.

Svaka knjiga čuva priču koja želi biti pročitana.

Moje je znanje sad premaleno, no jednoga ću dana napisati svoju knjigu.

5. a) Bacila sam pogled na godinu izdanja.

b) Bacila sam pogled na godinu izdanja i uočila 1874. godinu.

c) dviju

d) – Usudi se znati, zvuči kao izazov! – ponovila sam uzbuđeno.

U rečenici su tri surečenice.

III.

Osobni odgovor.

Nezavisnosložena rečenica

1. a) možemo pomoći

b) pomažem, gradim

c) pomažem

d) nismo svjesni

2. predikati: je tajna, volim, poštujem, Štitim. Ne posustajem, odustajem

neproširena: Štitim.

proširena: Ovo je tajna moje snage.

veznička: Ne posustajem niti odustajem.

bezveznička: Volim ljude, poštujem ih.

II.

1.

Čini dobro; čini ga uvijek i posvuda.

Ta nas je priča iznenadila, naučili smo nešto o snazi duha.

Najljepše je rasti iznutra – to je dobar osjećaj.

2. Nadahnjuejmo jedni druge i te zajedno rastemo.

Objašnjavamo govorenjem i odgajamo primjerom.

Ohrabruješ li druge ili gledaš samo sebe.

3. a) osobni odgovor

b) Ulicom je prolazila mama s djetetom; dječčić je u ruci držao kolač.

Rečenica je nastala nizanjem.

c) – Neću. – odgovori ona mirno.

d) Kimnula je glavom / te mu to dopustila. Dječčić pruži kolač svome odrpanom vršnjaku / pa nastavi cupkati.

Dječčić pruži kolač svome odrpanom vršnjaku; nastavi cupkati.

4. a) osobni odgovor

b)

1. surečenica: U doba monsunskih kiša jedan je starac izišao u vrt.

2. surečenica: Kopao jame.

Povezane su veznikom i.

c) – Ne, ja neću tako dugo živjeti, no stabla će narasti.

III.

Osobni odgovor – priznaje se svaki odgovor u kojemu učenik pravopisno i gramatički točno oblikuje nezavisnosloženu rečenicu u odgovoru.

Npr. Tvrdnja. Sve što imamo nekome dugujemo.

argument ZA – Svoje rođenje dugujemo nekome, a time i sve drugo u životu.

argument PROTIV – U životu se trebamo sami truditi i vrijedno raditi.

Sastavne rečenice

1.

a) započela je, trajala je

b) je korišten

c) ima

d) otići ćemo, posjetiti

2. možete pronaći

 smo gledali, proučavali

 sam naučio

 proučavam, zaključujem

 nisam znao, sam posjetio

 nisi saznao

II.

1. Osobni odgovor. Priznaje se gramatički i pravopisno točna rečenica kakva se u zadatku traži. U nastavku primjeri.

- Junak dolazi.
- Uporan se čovjek bori.
- Pobjedu moramo dugo tražiti te imati snagu.
- Svaki čovjek se borio pa je junački grad opstao.
- Niti moć traži niti volju gubi.

2. Nismo zaboravili posjet Gradskome muzeju niti smo propustili vođenje.

Nećemo kasniti na razgledavanje utvrde ni izgubiti priliku za šetnju zidinama.

3.

a) Promiče i predstavlja povijesnu baštinu grada Siska i događanja iz 1593. godine.

Sva je oprema načinjena ručno pa prikaz bitke čini uvjerljivim.

Sve su to vjerne kopije izvornih predmeta i zadivljuje nas njihova izrada.

b) Sva je oprema načinjena ručno / pa prikaz bitke čini uvjerljivim.

c) U utvrdi je i dio zbirke Gradskoga muzeja; u njemu možeš razgledati stalno postav.

d) 3.

c)

te

zamjenica, veznik

4.

c)

Učenik treba obrazložiti da se u sastavnim rečenicama zarez piše kod naknadnoga dodavanja ili isticanja dijela sadržaja.

5. Vremena se mijenjaju i mi se mijenjamo s njima.

Ispici pa reci.

Podijeli pa vladaj!

Kucaj i otvorit će ti se.

Moli i radi.

Osobni odgovor.

III.

1. Osobni odgovor. Priznaju se odgovori u kojima se učenik koristi sastavnim rečenicama.

Suprotne rečenice

I.

1.

a) doznam, ne govorim

b) slušaj, pamti

c) su istinite, zahtjevne

d) nemoj gledati

2. živi, djeluj
su jednostavne

ne lutaj, idi
su prošli

objasnila si
objašnjavaš, sam očekivala

1.
5.
4.

3. 3.
2.

II.

1. Uglavnom govorim promišljeno, no ponekad i pogriješim.

Ne želimo povrijediti druge, već ih želimo ohrabriti.

Uvijek govori istinu, ali prati odjek svojih riječi.

2.

govoriti – šutjeti

šteta – korist

skroman - ohol

hodati – stajati

vikanje - šutnja

velik - malen

koristiti – štetiti

hrabrost – strah

ljubazan - neljubazan

voljeti – mrziti

prijatelj – neprijatelj

poticajan - obeshrabren

b)

Osobni odgovor.

3.

a) Svatko od nas ima svojih nedostataka, ali i puno vrlina u životu.

Prihvatimo svoje vrline i mane te hrabro kročimo svijetom.

b) suprotna, ali, sastavna, te

c)

- glinene, velike, vise na štapu
- Jedna je posuda bila oštećena, a druga je bila čitava.

d) **b)** U rečenici se nalazi samo jedan predikat – je curila.

e) suprotna

f) Znao sam za tvoj nedostatak i posijao cvijeće na toj strani puta.

g) nego

Rečenica je ispravno napisana. Ovo je jednostavna rečenica, ima samo jedan predikat i zarez ne pišemo ispred veznika nego kada dolazi nakon komparativa.

4. Tražim prave riječi, ali ne mogu ih naći.

No nemoj odustati od potrage.

U tebi je mnogo više bogatstva nego što misliš.

3.

1.

2.

III. Osobni odgovor.

Npr.

Budi dobar, ali ne traži od toga korist.

Uvijek govori istinu, ali nemoj nikoga povrijediti.

Čini dobro drugome, no ne očekuj zahvalu.

Rastavne rečenice

I.

1. a) možeš težiti, biti pasivan

b) hoćeš izabrati

c) nije bitna

d) budi poduzetan, nađi

2.

2., 3., 4.

3., 4., 1.

II.

1. Stalno vježbam snagu volje ili ću se previše opustiti.

Imaš li čvrst karakter ili te lako poljuljati?

2. c)

Zarez se u pravilu ne piše, osim ako autor želi nešto istaknuti ili naknadno dodati.

3. a) Osobni odgovor.

b)

– odmor

– gledanje omiljene serije

– druženje s prijateljima

– učini nešto drugo

c) suprotnim

d) Autori predlažu da se nagradiš samo s jednom nagradom. Autori se zato koriste rastavnim rečenicama jer sadržaji rastavnih rečenica međusobno se isključuju.

e) 4. rečenica, suprotna

f) Stvaraj poticajno okruženje i put će biti djelotvoran.

4. Reci to sad ili zauvijek ušuti!

Ili jesmo ili nismo!

Uzmi ili ostavi!

Ili si s nama ili si protiv nas.

III. Osobni odgovor.

Primjer:

Budi uporan ili će lijenost pobijediti.

Nagradi se za uspjeh ili ćeš brzo izgubiti motivaciju.

Zaključne rečenice

I.

1.

a) putujemo, se pripremite

b) možemo provesti

c) putovat ćemo, trebamo steći

d) fotografirat ćemo, ću nabaviti

2.

4.
1.
3.
2.

6.
5.

II.

1. Lika je lijepa u svako doba godine, stoga ćemo ju često posjećivati.

Najveća jela u Europi raste u Lici, dakle lako ćemo ju pronaći.

Mnogi su Ličani znameniti, zato ćemo istražiti te podatke.

2. suprotnim

U zaključnim se rečenicama ispred veznika uvijek piše zarez.

3.

a) Cerovačke špilje nalaze se u podnožju Crnopca, otkrivene su dvadesetih godina prošloga stoljeća; 1961. godine proglašene su spomenikom prirode.

b) Čak i ljeti temperatura u špiljama ne prelazi 11 stupnjeva, stoga se treba toplo odjenuti,

c) a)

Za obilazak treba izdvojiti oko tri sata.

d) c)

Zadivila ga je ljepota špilja, stoga je započeo njihovo uređivanje.

e) Osobni odgovor.

Npr. Uživaj u velebitskome svježem zraku i posjeti Cerovačke špilje.

III.

1. Osobni odgovor

Priznaje se svaki odgovor u kojemu je učenik uporabio odgovarajuću vrstu nezavisnosložene rečenice.

Isključne rečenice

I.

1.

a) ćemo pomagati

b) smo skupini

c) voljni smo pomagati, nedostaje

d) smo bez iskustva

2.

4.
6.
2.
3.

5.
1.

II.

1. Mnogo je područja za volontiranje, samo trebaš krenuti.

Ne tražim ništa za sebe, jedino ih želim razveseliti.

Njima ne treba mnogo, jedino što im treba topla riječ.

2. Osobni odgovor.

3. a) rastavne rečenice

b) rečenični niz

a) Rastavne rečenice su uljez jer se ispred veznika u rastavnim rečenicama ne piše zarez.

b) Rečenični niz je uljez jer se rečenice u rečeničnome nizu odvajaju zarezmom, a sastavne i rastavne rečenice pišemo u pravilu bez zareza.

4. Volonteri donose radost, dakle čine svijet boljim mjestom.

Možeš pomagati na različitim mjestima, bitno je činiti dobro.

Ništa mi nije teško učiniti, jedino što mi trebate javiti na vrijeme.

5. a) Osobni odgovor.

b) Zadaća je volonterki u Udruzi „Srce” pomoći članovima u izradi kreativnih radova i izmamiti osmijeh na njihovim licima.

c) b)

Volontiranje me ispunjava i nakon toga se osjećam odlično.ž

d) Svako novo djelovanje – više osmijeha.

e) Osobni odgovori.

Suprotnu, isključnu, zaključnu

III.Osobni odgovor.

Zavisnosložena rečenica

I.

1.

a) $\begin{array}{c} G \\ \text{Dječak će se iseliti iz kuće} \end{array}$ / $\begin{array}{c} Z \\ \text{čim svane sutrašnji dan.} \end{array}$

b) $\begin{array}{c} G \\ \text{Otputovat će u neko drugo mjesto} \end{array}$ / $\begin{array}{c} Z \\ \text{koje ne poznaje.} \end{array}$

c) Max razmišlja / kako će se oprostiti od djetinjstva.

2. a)

a) Maksova se obitelj zbog rata morala odseliti.

b) Otac je odlučio da se presele u mjesto na morskoj obali.

c) Maks, sestra i brat nisu željeli otići, ali morali su.

d) Slušali su oca i majku, koji su vodili brigu o njima.

e) Spremili su kovčege i otišli na spavanje.

f) Znali su da kreću sutra u svitanje.

2. b)

a) jednostavna proširena rečenica

e) sastavna rečenica

c) suprotna rečenica

II.

1.

Rastajao se s dobro poznatim svijetom.

Osjećao se naglo odraslim.

2.

Otac je Maksu darovao knjigu koja je čuvala tajne.

Maks je čuvao knjigu dok je putovao.

3.

Nakon što se smjestio u naslonjač, Maks je otvorio darovanu knjigu.

Kao da je čekao samo tu knjigu, utočio je u čitanje.

Maks je, kad su ga pozvali na put, podignuo pogled.

4. a)

Osobni odgovor. *Priznaju se odgovori u kojima se učenik koristi glavnom surečenicom koja se smisleno nastavlja na zavisnu surečenicu. Primjerice: Kad je prvi put ugledao more, bio je oduševljen.*

b) u inverziji

b) Maks je shvatio smisao tih riječi kad je prvi put ugledao more.

c) jedna jednostavna proširena i dvije zavisnosložene rečenice

Z

G

d) **Dok** je vlak nastavljao put, / Maks je provukao glavu kroz prozor.

- vrijeme
- **objekta / subjekta**
- Nastavljajući put, Maks je provukao glavu kroz prozor.

e) Prvi je put na svojoj koži osjetio vjetar koji je natopljen mirisima.

f) **d)** Nije mu važno gdje će vlak stati.

g) Bilo je to obećanje koje je dao sam sebi.

III.

Osobni odgovor.

Predikatna rečenica

I.

1.

G

Z

a) Sreća je / **kad** imaš prijatelja.

G

Z

b) Prijateljstvo je / **što** me raduje.

G

Z

c) Povezanost je / **da** ne može biti čvršća.

2. a) Razborit čovjek dobro savjetuje i kad je teško odlučiti.

b) Razborit čovjek je koji te dobro savjetuje.

c) Suradnik je koji ti pomaže u radu.

d) Suradnik ti pomaže i radi s tobom.

3.

Svi se mijenjamo tijekom života. Čovjek je kakvim sebe izgradi.

1.

4.

Danas sam drukčiji nego jučer, a sutra ću se opet promijeniti.

2.

Ni ti više nisi tko si bio. Društvo nas mijenja ili mi mijenjamo društvo.

4.

3.

Društvo je kakvi smo mi pojedinci.

4.

II.

1.

Prijateljstvo je međusobno podržavanje.

Hrabrost je pobjeda vlastitoga straha.

2.

da se vrijedi diviti

imaju nesebična srca

3.

d) ne piše u inverziji

Osobni odgovor.

4.

- a) **b)** Svatko od nas može biti uzor drugim ljudima
- b) On je osoba vrijedna divljenja.
- c) Osobni odgovor.
- d) dvije
- e) On je najljubazniji. Ona je najpošteniji.

III.

Osobni odgovor.

Subjektna rečenica

I.

Z	G	
1. b) Tko <u>ima</u> vedar duh, / <u>donosi</u> radost.		Tko donosi radost?
G	Z	
c) <u>Dogodit će se</u> / što <u>je najbolje</u> za sve.		Što će se dogoditi?
G	Z	
d) <u>Zna se</u> / da dobrota ipak <u>pobjeđuje</u> .		Što se zna?

2.

a) Tvoj karakter <u>je</u> da te svatko <u>želi</u> za prijatelja.	P
b) Po djelima <u>se vidi</u> kakav karakter <u>imaš</u> .	S
c) Tko <u>poznaje</u> sebe, <u>prihvaća</u> druge.	S
d) Otvorenost <u>je</u> kad <u>prihvaćaš</u> drugu osobu.	P

II.

1.

Radnik se ne boji gladi.

Neće se kajati **dobročinitelj**.

2.

Tko sije mržnju, žanje oluju.

Tko pjeva, zlo ne misli.

3. Tko hoće, naći će načina.

Tko neće, naći će izgovor.

Tko svoje odbacuje, ni tuđega nije vrijedan.

4.

a) Tko se zna radovati tuđoj sreći, uvećava radost.

b) Tko uvećava radost?

c) **b)** u inverziji

d) **b)** postati prijatelj kakav je Benjamin

Moj cilj je da i sam budem takav prijatelj.

III.

Osobni odgovori.

Objektna rečenica

I.

1.

G	Z	
b) Mama nas uvijek <u>pita</u> / kakav nam je bio dan.		Što nas mama uvijek pita?
G	Z	
c) Tata nam rado <u>govori</u> / što <u>trebamo činiti</u> .		Što nam tata rado govori?
G	Z	
d) <u>Znamo</u> / da nas njihova podrška <u>osnažuje</u> .		Što znamo?

2.

Tko ima obiteljsku podršku, može napredovati. Podrška je kad ohrabruješ članove obitelji.

Podrška

S	P
<u>nije</u> kad <u>ne mariš</u> za njihove probleme. <u>Znam</u> da se ponekad roditelji i ja <u>ne slažemo</u> . Oni često <u>ne</u>	

P	O
<u>razumiju</u> što ja <u>želim</u> . Meni <u>smeta</u> što mi stalno <u>prigovaraju</u> . Jedni drugima često <u>trebamo</u>	
O	S

pokazivati da se volimo.

O

II.

1.

Josip razumije i roditeljske **pogreške**.

Roditelji su znali ohrabrujuće **riječi** za djecu.

2.

Želim otkriti **što mogu**.

Trebate planirati **kako se osamostaliti**.

3.

Otac mi je rekao **da ću u obitelji uvijek naći potporu**.

Upitao sam ga **je li on u mojoj dobi bio nesiguran u sebe**.

4.

a) Tko? Što? Koga? Što?

b) Vjerujem da mogu poboljšati obitelj.

Što vjerujem?

objektna

Vjeruje se da se možemo poboljšati

Što se vjeruje?

subjektna

5.

Moja sestra zna **kako me razveseliti**.

Moja sestra zna kako me razveseliti.

6.

a) **b)** Zahvalan joj je na iskrenosti.

b) Osobni odgovor.

c) **a)** Žele ga ohrabriti da ne odustane.

Objektna rečenica **jest** točan odgovor.

d) Mama mi govori kako sam nadaren.

Mama mi govori o mojoj nadarenosti.

Tata mi govori da sam ja najzaslužniji za pobjedu momčadi.

Tata mi govori o mojim zaslugama za pobjedu momčadi.

e) Sestra se nada da ću drugi put bolje igrati.

Nada se i da ju neću osramotiti.

d) dvije objektne

III.

Osobni odgovori.

Atributna rečenica

I.

1.

G	Z	
b) <u>Vjerujem</u> tvojim riječima / <u>što</u> me <u>ohrabruju</u> .		Kakvim riječima vjerujem?
G	Z	
c) <u>Prepoznaj</u> osjećaje / <u>kakve</u> <u>ne</u> <u>želiš</u> <u>razvijati</u> .		Kakve osjećaje prepoznaj?
G	Z	
d) <u>Druži se</u> s ljudima / <u>kojima</u> <u>se</u> <u>diviš</u> .		S kojim ljudima se druži?

2.

Postoje mnogi ljudi čije me djelovanje nadahnjuje. Njihova srca su da ne mogu biti veća.

A	P
<u>Naučili su</u> kako <u>mogu</u> <u>voljeti</u> sebe i druge. Oni <u>izgrađuju</u> svijet u kojemu <u>vrijedi</u> <u>živjeti</u> .	
O	A

Tko se s njima druži, nastoji činiti dobro.

II.

1. Čitaj prihvatljive knjige.

Budi poželjna osoba.

2.

Ti si osoba koja je vrijedna poštovanja.

I ti imaš talente i vrline koje su dragocjene.

3.

Tko poštuje sebe, poštuje i druge.

Želim donositi odluke koje su odgovorne.

Različiti ljudi, koji imaju različite stavove, donose različite odluke.

Što možeš učiniti za svoj razvoj, učini odmah.

4.

a) d Ti si pilot svojega života

Oni koji razmišljaju pozitivno, razmišljaju o tome što je moguće.

b)

- U avionu želim pilota koji je pouzdan.
- Najbolji je pristup životnim problemima kojim ohrabrujemo sebe.
- Gubitnici u životu oni su ljudi koji vide samo probleme
- Svoje želje uspijevaju ostvariti ljudi koji misle pozitivno.

c) Tvoj kapetan može reći da ostanete mirni.

Preoblikom smo dobili **objektnu** zavisnosloženu rečenicu.

III.

Osobni odgovori.

Mjesna, vremenska i načinska rečenica

I.

1.

- a) Podatke o zvanjima čitam / gdje ih nađem. Gdje čitam podatke o zvanjima?
G Z
Z G
- b) Kad proučite sve, / donijet ćete odluku. Kad ćete donijeti odluku?
G Z
- c) O budućemu zvanju razmišljaš / kako treba. Kako razmišljaš o budućem zanimanju?
G Z

2.

Uskoro ćemo odabirati srednje škole koje želimo upisati. Odluka je da ne može biti teža.

Kad moгу, razmišljam o svome budućem zvanju. Roditelje pitam kako su oni donijeli odluku.
A P
PR O
Što god odaberem, zahtijevat će uporan rad i učenje. Učit ću gdje god budem mogla.
S PR

II.

1.

Zanat ćeš učiti kod dobrog majstora.

Otići ćete na upisno mjesto.

Stigavši, prijavio sam se u srednju školu. / Po dolasku prijavio sam se u srednju školu.

Nestrpljivo čeka rezultate nakon slanja prijave.

Zahvalio je na savjetima na svoj način.

Radit ću kao marljivi ljudi.

2.

Priliku za posao dobila je gdje ga nije očekivala.

Dobra majstora ne možeš naći gdje ti padne na pamet.

Otkad si bila malena, željela si biti cvjećarica.

Jedan posao ne moramo raditi dok nam traje radni vijek.

Pripremit ćemo se za srednju školu kako ste nas uputili.

Svi radimo kao što rade pravi majstori.

3.

Kad sam pošla u školu, željela sam biti učiteljica.

O budućemu zanimanju maštamo dok rastemo.

Djeca su, kad su se igrala, zamišljala razna zanimanja.

4.

mjesna, atributna, objektna, mjesna

5.

3.

Uzročne rečenice

Zbog toga što oboje volimo čitati, razmijenit ćemo preporuke za knjige.
Svaki dan plivam jer tako stječem kondiciju.

Namjerne rečenice

Kako bih prikupio snagu za novi dan, volim dugo spavati.
Svakodnevno radite na zemlji ne biste li uzgojili najljepše cvijeće.

Dopuni. Zarez se u namjernim i uzročnim rečenicama piše kad je zavisna rečenica u inverziji.

4.

Budući da volim igrati igrice, pratim njihova najnovija izdanja.

Marljivo vježbam jer planiram sudjelovati na turniru.

S obzirom na to da volimo obiteljska putovanja, zajedno smo posjetili mnoge krajeve.

5.

preoblika: Slušam padanje kiše.

vrsta rečenice: objektna

preoblika: Slušam na najbolji mogući način.

vrsta rečenice: načinska

preoblika: Slušam radi učenja.

vrsta rečenice: namjerna

6. a) preoblika: Bastian u tren oka uze knjigu radi skrivanja pod ogrtač. vrsta rečenice:
namjerna

b) **b** Ukrast će knjigu.

c) Naslov teksta je zavisnosložena **atributna** rečenica.

preoblika naslova: Bastian otkriva priču bez kraja.

• vremenska rečenica u prvome odlomku:

Kad mu je bilo naizmjenice vruće i hladno?

• subjektivna rečenica u trećemu odlomku:

Što je lako?

• objektna rečenica u trećemu odlomku:

Što mu je onaj neljubazni gospodin Koreander jasno i glasno rekao?

e) Ona ga je zazvala na neki tajanstven način **zato što** je željela biti njegova.

Zazvala ga je **jer** mu zapravo oduvijek pripada.

Jer mu zapravo oduvijek pripada, zazvala ga je.

III.

Osobni odgovor.

Pogodbena rečenica

I.

1.

- a) ^G Stići ću na cilj / ^Z ako isplaniram svoj put. Pod kojim ću uvjetom stići na cilj?
^Z ^G
- b) ^Z Da su redovito radili, / ^G vidjeli bi rezultat. Pod kojim bi uvjetom vidjeli rezultat?
^Z ^G
- c) Usudiš li se sanjati, / usudit ćeš se i stvarati. Pod kojim ćeš se uvjetom usuditi stvarati?

2. Ako vjeruješ da možeš, ti to zaista i možeš. Ne znam kad sam prvi put čula tu misao.

^P ^O
Čim sam ju čula, zaokupila me. Znači li to da samo trebam vjerovati u sebe?
^V ^S

Hoće li uspjeh doći sam od sebe budem li imala samopouzdanja?

^P
Tko je to rekao, zbunio me. U budućnosti ću tražiti odgovor na to pitanje koje me zaokuplja.
^S ^A

II.

1.

Nećeš mnogo postići u životu čekajući.

Uz propušten jedan dan, nemoj propustiti drugi.

2.

Ako budem posustajao pred svakom preprekom, neću stići na cilj.

Stajali biste na mjestu kad biste se zaustavljali pred svakim problemom.

3. Uspjeh neće izostati poduzmeš li prave korake.

Nizao bi samo uspješne dane da poduzmeš prave korake.

Kad me obeshrabrio jedan neuspjeh, ne bih postigao mnoge uspjehe.

4.

a) Ako uštediš, moći ćeš potrošiti.

b) pogodbena

c) Ako ne uštediš, nećeš moći potrošiti novac.

d) d Ako želiš uspješno uštedjeti novac, odredi cilj i plan štednje.

Osobni odgovor.

e) d

f) Želiš li dobre ocjene, moraš učiti svaki dan.

Ako trebaš novac, moraš svakoga dana nešto uštedjeti.

III.

1., 2. Osobni odgovori.

3. Za jezikoslovce

Naučiš li nešto novo, postat ćeš drukčija osoba.

Da si naučio nešto novo, postao bi stvarna osoba.

Bit ćete ponosni na sebe postignete li svoj cilj.

Bili biste ponosni na sebe da ste postigli svoj cilj.

Zapis za pravopis: Osobni odgovor

PODRIJETLO RIJEČI

I.

1.

printer – писаћ

talent – darovitost

karakter – narav

golman – vratar

ekskurzija – izlet

2.

Koji bih osjećajnik ovdje dodala?

zaslonik – tablet

zatipak – tipfeler (slovna pogreška)

II.

1.

straničnik, ljeperić, odmrljivač, šiljevina

2.

rivalstvo – suparništvo

teatar – kazalište

kompletno – cjelokupno

tolerancija – snošljivost

3.

treba zaokružiti: turistička, destinacija, luksuzna, rezultati, kategoriji, generacijama, aktivna

destinacija – destination – destinacizione (talijanski jezik)

generacija – generation – generazione (talijanski jezik)

rezultati – the results – i risultati (talijanski jezik)

4.

postamo – objavljujemo

storyje – priče

evente – događaje

online – mrežna

uploadamo – postavljamo, učitavamo

respecta – poštovanja

suportamo – podržavamo

III.

a)

heroji – junaci

kaštel – utvrda

nacionalno – narodno

b)

osobni odgovor

c)

osobni odgovor

d)

osobni odgovor

Za jezikoslovce

osobni odgovor

Za jezikoslovce

golf – anglizam

doktor – latinizam

roštilj – germanizam

tolerancija – latinizam

tinejdžer – anglizam

štrudla – germanizam

ODNOSI MEĐU RIJEČIMA

I.

1.

Riječ koja ne pripada nizu:

krov

skoro

lijep

žmiriti

2.

istoznačnice: slovnica – gramatika, sklonidba – deklinacija

bliskoznačnice: ime – naziv, ljubiti – voljeti

suprotnice: škrt – darežljiv, potišten – raspoložen

II.

primjerice:

Dječak marljivo radi. Dječak vrijedno radi.

Taj je novac vrijedan. Taj je novac ~~marljiv~~.

Knjiga mi je najdraža stvar. Knjiga mi je najdraži predmet.

U školi mi je najdraži predmet Hrvatski jezik.

U školi mi je najdraža ~~stvar~~ Hrvatski jezik.

2.

Ma ne brini, neće ih nitko ukrasti.

„Jeste li sigurni da Vam je netko otuđio bicikl?“

Ali neću govoriti laži!

Razmišljam... ne bih želio reći neistinu.

3.

primjerice:

a) odlično, sjajno, krasno, prekrasno, divno, lijepo, dobro

loše, slabo, grozno

primjerice:

b) loše, slabo, izvrsna

loše, grozno, dobro, sjajno

izvrsno, odlično, sjajna, lijepo

4.

održava se

cilj

stvaranje

ruralni

sljedeći

inovacija

5.

vremenskom razdoblju – vremenu

često puta – često

čak štoviše – čak ili štoviše

III.

1.

osobni odgovor

Zapis za pravopis

osobni odgovor

FRAZEMI

I.

1.

pretvorio sam se u uho (pozorno slušati)

imaš zlatno srce (biti dobar, velikodušan)

tražiš dlaku u jajetu (biti sitničav)

igrati se vatrom (izlagati se opasnosti)

imati kruh u rukama (imati zvanje, posao)

2.

jako se zaljubiti – zaljubiti se do ušiju
suočiti se s istinom – pogledati istini u oči
zanositi se neostvarenim planovima – graditi kule u zraku

II.

1.

Sizifov posao
zakopana ratna sjekira
kocka bačena

Ahilova peta – slaba točka
Pirova pobjeda – uspjeh postignut uz velike žrtve
zabiti glavu u pijesak – bježati od problema

2.

Ti sokolarske vještine imaš u malome prstu.

Ti si moje čudo od djeteta.

imati u malome prstu – poznavati što veoma dobro
čudo od djeteta – dijete koje postiže značajne rezultate

3.

kao riba u vodi – dobro se snalaziti
šutjeti kao riba – ne progovoriti ni riječi

4.

osobni odgovor

III.

1.

osebni odgovor

2.

osebni odgovor

Zapis za pravopis